

program szczepień

LUXMED

Jesteśmy częścią

Szczepienia

– troska o zdrowie od najmłodszych lat

Szczepienia – troska o zdrowie od najmłodszych lat

Każdy rodzic chce jak najlepiej troszczyć się o swoje dziecko i chronić je przed wszelkimi zagrożeniami, w tym także przed chorobami. Na szczęście przed wieloma z nich możemy skutecznie **chronić dziecko** od pierwszych dni życia – stosując szczepienia ochronne. Wokół szczepień narosło wiele mitów, dlatego warto dowiedzieć się czym są tak naprawdę szczepionki, jak działają i **dlatego są naszym sprzymierzeńcem** w walce o zdrowie i odporność na choroby zakaźne.

Od kiedy na świecie pojawiły się szczepionki, udało się wyeliminować wiele chorób, na które kiedyś zapadały całe społeczności. **Spadła liczba zachorowań** m.in. na odrę, gruźlicę i świnkę. Obowiązkowe stosowanie szczepionek spowodowało **wzrost tzw. odporności zbiorczej**. Szczepiąc się chronimy również tych, którzy nie mogą się zaszczepić. Odporność nie jest jednak dana nam raz na zawsze. Dlatego tak ważne jest, by w momencie spadku liczby zachorowań nie zapominać o istnieniu choroby i stosować szczepienia ochronne.

Ludzkie ciało posiada wiele naturalnych mechanizmów walki z groźnymi chorobami. By mogło wydajnie pracować, warto wspomagać je od pierwszych dni życia. Szczepienia to właśnie taki pomocnik naszego organizmu w walce z chorobami zakaźnymi.

Szczepionki zawierają drobnoustroje (albo ich fragmenty), które wywołują choroby – **są one jednak unieszkodliwione**. Po podaniu szczepionki układ odpornościowy ma szansę zapoznać się z bakteriami / wirusami, które wywołują chorobę. Są one jednak znacząco osłabione i nie mogą wywołać pełnoobjawowej choroby, dają za to organizmowi możliwość nauczania się, jakie przeciwciała powinien wytworzyć w walce z konkretnym drobnoustrojem. Kiedy w przyszłości organizm zetknie się ponownie z bakterią czy wirusem w pełnej postaci – będzie przygotowany do obrony i szybciej zdoła je zneutralizować, niż gdyby zetknął się z nimi dopiero po raz pierwszy.

Dlaczego warto szczepić maluszki?

Noworodki, które dopiero przysły na świat mają bardzo niski poziom własnej odporności. Częściowo wzmacniają ją kiedy są karmione naturalnie, bo przeciwciała dostają się do organizmu dziecka wraz z mlekiem mamy.

By zapewnić maluchowi dodatkową ochronę przed chorobami – jeszcze w szpitalu, w pierwszej dobie po urodzeniu, szczepi się go przeciwko **gruźlicy i wirusowemu zapaleniu wątroby typu B.**

Dzięki podaniu szczepionki **organizm uczy się walczyć z prawdziwą chorobą, ale na dużo korzystniejszych dla niego warunkach** (osłabione i mniej liczne drobnoustroje) niż podczas prawdziwej choroby, na którą mógłby zapaść.

Czy szczepionki są bezpieczne?

Nad bezpieczeństwem wprowadzanych do obrotu szczepionek czuwa wiele organizacji zarówno światowych jak i krajowych m.in. WHO (Światowa Organizacja Zdrowia), Sanepid oraz Narodowy Instytut Leków. Każda szczepionka zanim trafi do aptek i gabinetów jest poddawana dokładnym badaniom, a dodatkowo w poszczególnych krajach sprawdza się jakość każdej nowej serii (partii) dopuszczanej do sprzedaży.

Szczepienia są bezpieczne nawet dla małego organizmu. Maluszki szybko budują odporność, która pozwala im radzić sobie z groźnymi bakteriami i wirusami.

Układ odpornościowy dziecka dobrze znosi szczepionki, nawet jeśli jednorazowo otrzyma ono szczepionkę skojarzoną, która chroni nie przed jedną, ale przed kilkoma chorobami.

Nowoczesne szczepionki, w porównaniu do ich starszych odpowiedników, zawierają śladowe ilości substancji aktywnej (taką możliwość daje wykorzystanie nie całych – a jedynie dokładnie oczyszczonych części bakterii czy wirusów odpowiedzialnych za zakażenie).

Szczepienia dzieci odbywają się zgodnie z przyjętym w Polsce **Programem Szczepień Ochronnych**. Został on zaplanowany tak, aby w pierwszej kolejności zabezpieczać dzieci przed chorobami, które mogą mieć ciężki przebieg lub też charakteryzują się największym ryzykiem zachorowania. Zgodnie z nim część szczepionek jest podawana dzieciom przed ukończeniem przez nie **16 miesiąca życia**. Świeżo upieczeni rodzice czasem obawiają się czy taka częstotliwość nie obciąża małego organizmu. Należy jednak pamiętać, że **Program Szczepień Ochronnych powstał w oparciu o wieloletnie doświadczenie** zespołu specjalistów i wszystkie przewidziane w nim szczepienia są **bezpieczne** nawet dla najmłodszych dzieci.

Objawy niepożądane

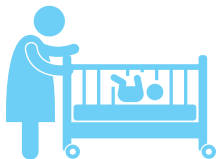

W większości przypadków podanie szczepionki dziecku nie wiąże się z żadnymi dodatkowymi objawami. **W pojedynczych przypadkach mogą wystąpić niepożądane odczyny poszczepienne (NOP)**. Najczęściej jest to zwykły odczyn w miejscu wkłucia: **zaczerwienienie, ból i obrzęk**, rzadziej **gorączka**. Objawy te zazwyczaj nie trwają długo, a ich przebieg jest łagodny dla dziecka.

Warto pamiętać, że nawet najpoważniejsze objawy niepożądane są o wiele łagodniejsze niż objawy chorobowe, które pojawiłyby się, gdyby dziecko nie zostało zaszczepione.

Po szczepieniu **rodzice powinni zawsze obserwować dziecko**, a jeśli zauważą coś niepokojącego skontaktować się z lekarzem.

Przeciwwskazania do wykonania szczepienia występują niezwykle rzadko, a ostateczną decyzję o kwalifikacji do szczepienia podejmuje zawsze lekarz, po zebraniu wywiadu środowiskowego i zbadaniu dziecka.

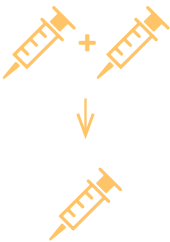
Wyjątkiem mogą być dzieci, u których **w przeszłości wystąpiła jakakolwiek ciężka reakcja alergiczna** po podaniu konkretnej szczepionki.

Łagodniejsze reakcje alergiczne np. wysypka nie są przeciwwskazaniem do podania szczepionek.

Aby szczepienie przebiegło jak najłagodniej rodzice powinni stosować się do kilku zaleceń:

- przed każdym szczepieniem dziecko musi zostać zbadane przez pediatrę,
- podczas wizyty u lekarza należy go poinformować o wszystkich wątpliwościach oraz poinformować o tym, jak dziecko reagowało na poprzednie szczepionki,
- szczepienie powinni przeprowadzać wyłącznie wykwalifikowani lekarze i pielęgniarki w odpowiednich warunkach (poradniach, przychodniach, gabinetach lekarskich),
- rodzice powinni zapoznać się z ulotką dołączoną do szczepionki, a szczególnie z częścią o przeciwwskazaniach do szczepienia.

Czy każda szczepionka wymaga odrębnego wktucia?

Rodzice mogą ograniczyć liczbę wktuć dzięki dostępności **szczepionek skojarzonych** (wieloskładnikowych), które podczas jednorazowego zastrzyku **zapewniają ochronę przed kilkoma chorobami**.

Co ważne – szczepionki skojarzone **nie obciążają organizmu bardziej niż inne szczepionki**. Wręcz przeciwnie – dzięki nowoczesnemu, ulepszonemu składowi zawierają dużo **mniej antygenów** niż szczepionki tradycyjne **i organizm dziecka dobrze na nie reaguje**.

Decyzję o tym jaką szczepionkę podać dziecku zawsze należy skonsultować z lekarzem.

Program Szczepień Ochronnych (PSO) określa, które szczepienia są obowiązkowe, a które zalecane dla dzieci, młodzieży i dorosłych.

SZCZEPIENIA OBOWIĄZKOWE dotyczą dzieci od chwili narodzin, aż do osiągnięcia przez nie 19. roku życia.

Wiek	Szczepienie przeciw
W ciągu 24h po urodzeniu	WZW typu B, gruźlica
2 miesiąc	WZW typu B, błonicy, tężcowi, krztuścowi, haemophilus influenzae
3-4 miesiąc	błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis, haemophilus influenzae
5-6 miesiąc	błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis, haemophilus influenzae
7 miesiąc	WZW typu B
13-14 miesiąc	odrze, śwince, różyczce
16-18 miesiąc	błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis, haemophilus influenzae
6 rok życia	błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis
10 rok życia	odrze, śwince, różyczce
14 rok życia	błonicy, tężcowi, krztuścowi
19 rok życia	błonicy, tężcowi

SZCZEPIENIA ZALECANE, to proponowane szczepionki, które dodatkowo chronią organizm i zabezpieczają go przed zachorowaniem. Dzięki nim dziecko ma szansę na zdobycie odporności na choroby, z którymi może zetknąć się w przedszkolu albo szkole.

Szczepienie przeciw	Szczególnie zalecane
WZW typu A	dzieciom w wieku przedszkolnym i szkolnym, które nie chorowały na WZW typu A
WZW typu B	dzieciom i młodzieży, nieobjętym dotąd szczepieniami obowiązkowymi

Grypie	<p>dzieciom z grup ryzyka od 6 miesiąca życia do 18 roku życia, szczególnie zakażonym wirusem HIV, ze schorzeniami immunologiczno-hematologicznymi, w tym małopłytkowością idiopatyczną, ostrą białaczką, chłoniakiem, sferocytozą wrodzoną, asplenią wrodzoną, dysfunkcją śledziony, po splenektomii, z pierwotnymi niedoborami odporności, po leczeniu immunosupresyjnym, po przeszczepieniu szpiku, przed przeszczepieniem lub po przeszczepieniu narządów wewnętrznych, leczonym przewlekłe salicylanami</p> <p>dzieciom z wadami wrodzonymi serca zwłaszcza sinicznymi, z niewydolnością serca, z nadciśnieniem płucnym</p>
Rotawirusom	dzieciom od 6 tygodnia życia do 24 tygodnia życia
Błonicy	młodzieży – w miejsce dawki przypominającej szczepienia szczepionką tężcowobłoniczą (Td)
Tężcowi	
Krztuścowi	
Inwazyjnym zakażeniom pneumokokowym	<p>dzieciom od 2 miesiąca życia do 5 roku życia</p> <p>dzieciom z przewlekłymi chorobami: serca, płuc, z cukrzycą, wyciekami płynu mózgowo-rdzeniowego, implantem ślimakowym, przewlekłą chorobą wątroby</p> <p>dzieciom z anatomiczną i czynnościową asplenią</p> <p>dzieciom z zaburzeniami odporności, wrodzonymi i nabytymi niedoborami odporności, zakażeniem HIV, przewlekłą chorobą nerek i zespołem nerczycowym, białaczką, chorobą Hodgkina, uogólnioną chorobą nowotworową związaną z leczeniem immunosupresyjnym, w tym przewlekłą steroidoterapią i radioterapią, szpiczakiem mnogim</p>
Inwazyjnym zakażeniom meningokokowym	<p>niemowlętom, powyżej 2 miesiąca życia</p> <p>dzieciom przebywającym w zbiorowiskach (przedszkola, żłobki, domy dziecka)</p>
Inwazyjnym zakażeniom Haemophilus influenzae typu b	dzieciom do ukończenia 6 roku życia nieszczepionym w ramach szczepień obowiązkowych dla zapobiegania zapaleniom opon mózgowo-rdzeniowych
Gruźlicy	osobom do ukończenia 15 roku życia nieszczepionym przeciw gruźlicy w ramach szczepień obowiązkowych

Według danych PSO (Program Szczepień Ochronnych) 2015 r.

Szczepienia powinniśmy traktować jako możliwość realnego wpływu na ochronę zdrowia i życia swoich dzieci.

By mieć pewność, że podawane szczepienia są zawsze odpowiednie do wieku i zdrowia dziecka najlepiej korzystać z opieki doświadczonego i zaufanego pediatry.

Jak przygotować się na wizytę podczas której chcemy zaszczepić dziecko?

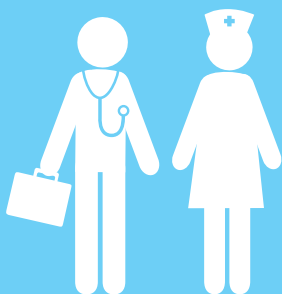
Przed wizytą:

! Zapoznaj się z **Programem Szczepień Ochronnych** swojego dziecka i umów się na wizytę we wskazanych terminach.

! Jeśli potrzebujesz dodatkowych informacji o szczepieniu zapytaj lekarza lub pielęgniarkę.

Porozmawiaj z lekarzem lub pielęgniarką o wyborze szczepionki – tradycyjnej lub skojarzonej i wspólnie wybierzcie najbardziej odpowiednią dla dziecka.

! **Jeśli przed wizytą u lekarza masz jakieś pytania albo wątpliwości** dotyczące szczepienia zapisz je na kartce i poproś pielęgniarkę punktu szczepień o wyjaśnienia.

Obserwuj swoje dziecko, podczas wizyty przed szczepieniem lekarz będzie chciał się dowiedzieć czy występują u dziecka jakieś niepokojące objawy, dolegliwości, które mogą być przeciwwskazaniem do wykonania szczepienia.

Poinformuj lekarza lub pielęgniarkę punktu szczepień o wszystkim, co zauważysz.

Upewnij się, że karta szczepień Twojego dziecka jest w placówce, w której będzie ono szczepione.

Zabierz ze sobą: **książeczkę zdrowia dziecka**, mokre chusteczki, pieluszki na zmianę (na wszelki wypadek).

Przygotuj dla dziecka przedmiot, z którym czuje się bezpiecznie – ulubionego misia, kocyk albo smoczek.

Przygotuj wcześniej dla dziecka **małą nagrodę**, którą otrzyma po wykonanym szczepieniu.

Dzięki temu w przyszłości dziecko może mniej bać się szczepienia.

Kilkumiesięcznego malucha trudno przygotować na szczepienie, bo nie jest świadomy tego, co się za chwilę stanie.

Ważne, żeby opiekun był spokojny i opanowany bo dziecko wyczuwa zdenerwowanie.

Podczas szczepienia można zmniejszyć ból podając środek znieczulający miejscowo w postaci kremu lub rozproszyć uwagę **np. przez karmienie piersią.**

O szczepienia zapytaj swojego lekarza lub pielęgniarkę.

